

Toekomstbeeld Het Mouwtje en Bilderdijkpark ***'Mening over het voorstel'***

Auteurs: Martine Barbier-Westhuis, Elke van der Hoeven en Dennis Mikkelsen, namens Vereniging Vrienden van het Bredius

Datum: 12 april 2022

Onze mening over het toekomstbeeld in drie kernboodschappen

- 1. Goed en belangrijk dat het toekomstbeeld tot stand is gekomen: het gaat al geruime tijd niet goed met historische park het Mouwtje/Bilderdijkpark**
- 2. De gemeente is nu aan zet: het park is te groot om aan vrijwilligers over te laten, extra budget is noodzakelijk**
- 3. Het is niet alleen een budgetkwestie: het is ook een organisatievraagstuk**

Hieronder volgt een toelichting per kernboodschap.

1. Goed en belangrijk dat het toekomstbeeld tot stand is gekomen: het gaat al geruime tijd niet goed met historische park het Mouwtje/Bilderdijkpark

We vinden het goed en erg belangrijk dat het toekomstbeeld tot stand gekomen is. Het Mouwtje en Bilderdijkpark zijn groen erfgoed en integraal onderdeel van onze bijzondere, historische buurt met beschermd dorpsgezicht.

Historisch groen, mits verstandig onderhouden, biedt kansen: het draagt bij aan een fijne leefomgeving voor jong en oud en is beeldbepalend voor onze gemeente voor bewoners én voor bezoekers. Het park speelt een rol in zowel recreatie als biodiversiteit en educatie. Die rol kan verder vergroot worden door verstandig onderhoud dat past bij een groene erfgoedparel.

Zoals ook geconcludeerd in het cultuurhistorisch onderzoek is het park momenteel sterk verslechterd: onverstandig en onvoldoende beheer in de afgelopen jaren heeft letterlijk gezorgd voor het afbrokkelen van architectonische elementen en het oprukken van uitheemse plantsoorten en ander onkruid. Hoe langer gewacht wordt met goed, deskundig en noodzakelijk onderhoud, hoe kostbaarder het zal worden om de schade te herstellen.

Een slecht onderhouden park zorgt voor sociale onveiligheid en dat is nu al aan de orde van de dag: geluidsoverlast, hangjongeren die veel rotzooi achterlaten, drugs dealen in het park. Deze sociale

onveiligheid is niet alleen van invloed op buurtbewoners en bezoekers, het leidt ook tot hoge kosten voor de gemeente, bijvoorbeeld voor handhaving en opruimen.

Kortom, we juichen toe dat het toekomstbeeld er nu is en dat er kan worden toegewerkt naar beter en verstandiger beheer van groene erfgoed het Mouwtje/ Bilderdijkpark.

2. De gemeente is nu aan zet: het park is te groot om aan vrijwilligers over te laten, extra budget is noodzakelijk

Allereerst zijn we erg blij met de mogelijkheden die alle belanghebbenden, inclusief wijzelf, hebben gehad om deel te nemen aan de totstandkoming van het toekomstbeeld: we waarderen deze burgerparticipatie.

Tegelijkertijd zien we dat het idee van burgerparticipatie doorschiet: Tijdens het traject en ook in de visie wordt keer op keer gewezen naar het gemeentelijk beleid, waarin staat dat groen erfgoed gelijkgesteld wordt aan de reguliere perkjes en plantsoenen in de gemeente en dat, als burgers beter onderhoud verwachten, ze zelf de schop en snoeischaar ter hand zullen moeten nemen.

Buurtbewoners kunnen en willen bijdragen, maar dit kan nooit de volledige oplossing zijn om een historisch, openbaar park van zo'n groot oppervlak deskundig en structureel te onderhouden.

- **Omwonenden dragen informeel al heel veel bij**
Diverse bewoners snoeien een deel van het park nabij hun huis, zaaien gras in, maken trappen onkruidvrij etc. Er zijn in het verleden diverse prik- en opschoondagen georganiseerd. Toch ligt het park er nu niet goed bij.
- **Een groot historisch park is geen boomspiegel**
De buurt kan menskracht toevoegen aan het beheer, maar gezien de omvang van het grondgebied moet dat wel in perspectief worden geplaatst. Het is geen boomspiegel, het is een enorm park, dat niet op een paar zaterdagochtenden even op orde gebracht kan worden.

De gemeente heeft uitgerekend in 2021 ongeveer € 35.000 aan groenonderhoud van het park uitgegeven. Dit bedrag is de uitkomst van een eenvoudige rekensom: *percentage Mouwtje/Bilderdijk van de totale oppervlakte groen van de gemeente keer de totale kosten voor groen onderhoud in de gemeente.*

Dit bedrag is in 2022 verlaagd door de verlaging van het onderhoudsniveau, naar € 20.000. Dit is een onverstandig en ontoereikend budget voor het beheer van een groene erfgoedparel, zelfs als er een groep van 20 buurtbewoners zou zijn die vrijwillig 8 zaterdagochtenden in het jaar onderhoud gaat ondersteunen.

Het lage budget, en het beleid om groen erfgoed hetzelfde te onderhouden als elke willekeurige berm, strookt ook niet met ronkende zinnen in de Visie Buitenruimte, de Omgevingsvisie en andere gemeentelijke beleidsdocumenten. Daarin lezen we stevast dat het bevorderen van het behoud van historisch groen ('groene erfgoedparels') een belangrijk uitgangspunt en ambitie van de gemeente zijn. Ook hebben we deze beloftes terug kunnen lezen in de diverse verkiezingsprogramma's. Hierover hebben wij ook onze leden geïnformeerd:

<https://vriendenvanhetbredius.nl/keuzehulp-voor-de-gemeenteraadsverkiezingen-standpunten-groen/>

3. Het is niet alleen een budgetkwestie: het is ook een organisatievraagstuk

Het beheer van een park, en in het bijzonder een historisch park, is vakwerk. Zo adviseert de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed bijvoorbeeld om een erfgoedhovenier aan te stellen:

<https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/groen-erfgoed/beheer-van-tuinen-parken-en-buitenplaatsen>

Dat staat in schril contrast met wat wij nu zien in het Mouwtje. Onze leden rapporteren stevast geschokt te zijn over het ongecoördineerde en onzorgvuldige onderhoud dat de afgelopen jaren plaatsvindt door de onderaannemer. Deze onderaannemer wordt aangestuurd met een tamelijk onbegrijpelijke 'zichtdefinitie' die niet aan lijkt te sluiten op wat het beheer van een historisch park eigenlijk inhoudt. De personen die het onderhoud daadwerkelijk uitvoeren lijken niet te weten wat ze precies aan het doen zijn en beperken zich tot het 'makkelijke' onderhoud. Lastige klussen (met desastreuze gevolgen; zoals de woekering van wilde bramen) blijven liggen.

Vanuit de zijde van de gemeente lijkt er daarbij weinig regie te zijn op uitvoering. Daarnaast zijn binnen de gemeente en overheid groen, architectonische elementen en water bij verschillende afdelingen ondergebracht, wat efficiënte sturing op onderhoud van het park bijna onmogelijk maakt.

Expertise, regie, aandacht zijn belangrijke randvoorwaarden voor goed onderhoud, zeker als ook burgers mee gaan helpen. De huidige aanpak waarbij in de aanbesteding onvoldoende onderscheid wordt gemaakt op de verschillende groenbehoeftes in de gemeente, waarbij voornamelijk gestuurd is op prijs in plaats van op kwaliteit, met beperkte regie en een onderaannemer zonder expertise, zijn wat ons betreft onderdeel van de oorzaak van de huidige slechte staat van onderhoud en moeten op een andere, betere manier georganiseerd worden. Denk aan een parkbeheerder en/of een eigen plantsoendienst. Ook een beheerplan en uitvoeringsplan waarin een beplantingsplan en het advies van bijvoorbeeld een landschapsarchitect zijn opgenomen, zijn must-haves voor verbetering van de situatie.

Onze vragen

Met het bovenstaande in gedachten is Vereniging Vrienden van het Bredius geïnteresseerd hoe de wethouder de volgende vragen beantwoordt:

- Kosten en risico's voor slecht beheer: is inzichtelijk welke kosten gemaakt worden door de sociale onveiligheid in het park en hoeveel extra het kost om het park weer op niveau te krijgen als passend, verstandig onderhoud nog langer wordt uitgesteld?
- Welke mogelijkheden binnen en buiten het gemeentebudget ziet de wethouder voor een passend beheer van het historische park? Is er bijvoorbeeld onderzocht of het park een rijksmonumentale status kan krijgen en welke andere mogelijkheden zijn onderzocht? Wat zijn daar de uitkomsten van?
- Welke wijze van organiseren en aanbesteden past volgens de wethouder bij het verstandig beheer van een historisch park? Wanneer en hoe wordt de nieuwe aanbesteding ingericht en welke gunningscriteria/geschiktheidseisen worden gehanteerd? Hoe verhoudt zich dat tot de behoefte van het Mouwtje?
- De volgende stap na de visie is het opleveren van een uitvoeringsplan en een beheerplan: wat zijn de tijdslijnen die daarvoor gevolgd worden en in welke relatie staat dit tot het budget dat beschikbaar is?

Over Vereniging Vrienden van het Bredius

Vereniging Vrienden van het Bredius heeft meer dan 270 betalende leden (huishoudens) in het Brediuskwartier en is door gemeente Gooise Meren erkend als buurtplatform.

De belangrijkste doelstellingen van Vrienden van het Bredius zijn het bewaken, behouden en versterken van het oorspronkelijk karakter van het Brediuskwartier en het bevorderen van de onderlinge verbondenheid in de buurt.

Samen met Vrienden van het Mouwtje heeft onze vereniging zich hard gemaakt voor het cultuurhistorisch onderzoek en het tot stand komen van de visie, wat zou moeten leiden tot verbeterd beheer van het park. Vrienden van het Bredius heeft actief bijgedragen in alle werkvormen om te komen tot de toekomstvisie.

Meer over Vrienden van het Bredius: <https://vriendenvanhetbredius.nl/>